

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 27P/39/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6420202787
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Juhás
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2020:6420202787.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Štefanom Juhásom vo veci starostlivosti súdu o mal. L. A. S., nar. XX. X. XXXX, trvalý pobyt ako matka, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa rodičov: matka T.. O. U. rod. S., nar. XX. X. XXXX, trvalý pobyt: F. Č.. XX a otec J. E., nar. XX. X. XXXX, trvalý pobyt: T. Č.. XX, o návrhu na úpravu otca s mal. dieťaťom, takto

rozhodol:

I. Návrh otca na úpravu styku s mal. Emmou Lilianou Rusnákovou z a m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa návrhom, doručeným 24. 8. 2020, domáhal, aby Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) upravil jeho styk s mal. L. A. S. (ďalej len „maloletá“). Ako dôvod podania tohto návrhu uviedol, že je biologickým otcom maloletej a chce sa s ňou stretávať. Do 6/2011 žili spolu s matkou a maloletou v jednej domácnosti v T. Š., odvtedy sa matka s maloletou odsťahovali a ostali len v telefonickom kontakte, ktorý sa časom prerušil. V r. 2013 prišiel zablahoželať maloletej na narodeniny a absolvovali spoločne výlet do Tatier. S matkou sa však nepodarilo napriek záujmu otca obnoviť vzťah. Súdom určené výživné neplatil pravidelne ako protest, že mu matka odmietala kontakt, ale vždy všetko vyrovnal. V r. 2018 blahoželal maloletej telefonicky a sľúbil jej, že ju navštívi, ale to sa neuskutočnilo.

2. Napriek tomu, že starí rodičia maloletej majú súdom upravený styk, ten sa nerealizuje z dôvodov na strane matky a jej súčasného partnera D. U.. Maloletú nútia, aby zabudla na všetko a nemala žiadne spomienky na prostredie starých rodičov, kde vyrastala. Podľa názoru otca matka s jej súčasným partnerom majú príznaky paranoidnej psychickej poruchy, lebo ich správanie je v rozpore so zdravým rozumom. Uznáva, že mal žiadať úpravu styku skôr, ale myslel si, že sa to vyrieši mimosúdne. Nemá záujem vzdať sa otcovstva a bude naďalej platiť výživné. Má právo vidieť, ako jeho dcéra rastie.

3. Matka mal. detí sa k návrhu písomne vyjadrila v podaní z 13. 9. 2020, ktorý označila za absurdný, pretože jej súčasný manžel D. U. si podal návrh na osvojenie maloletej, o ktorom po druhý raz rozhodol rozsudkom okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5P/28/2019. S návrhom otca nesúhlasí, pretože otec nepreukázal žiadny vážny záujem o styk s maloletou. Uvádza len skutočnosti, ktorých môže mať vedomosť len sprostredkovane cez inú osobu (S. st.) a tie sa netýkajú predmetu tohto konania. V roku 2010 síce žili v spoločnej domácnosti, ale len pár mesiacov, kedy maloletá ešte nebola na svete. Už počas tehotenstva sa otec o matku a maloletú nezaujímal. Otec nie je rodinný typ, nevie sa postarať sám o seba, nemá dlhodobé pracovné návyky. Bola uňho prítomná závislosť na alkohole, venoval sa hracím automatom, vyhľadával verejné domy. Od roku 2011 prerušila kontakt s otcom. O maloletú sa nikdy nezaujímal, preto si ho ani nepamätá, nemá s ním žiadnu citovú väzbu a nepovažuje ho za otca. Za otca

považuje maloletá jej manžela D. U.. Keďže maloletá od svojho narodenia otca videla len sporadicky, akákoľvek úprava styku by mohla mať nepriaznivý dôsledok na jej psychický stav. Tento stav nenastal z dôvodu, že by matka bránila otcovi stretávať sa s maloletou, ale pre nezáujem otca.

4. Matka ako dôkaz predložila vyjadrenie D. U., z ktorého vyplýva jeho vzťah k maloletej i keď v podstatnom len opakuje argumenty matky. Taktiež predložila fotografiu z oslavy narodenín D. U., na ktorej je pri manželovi matky zachytená aj maloletá. Dodatočne zaslala matka aj ďalšiu fotografiu z výletu maloletej a jej manžela.

5. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica (ďalej len „ÚPSVaR“) vo svojej správe z 25. 9. 2020 uviedol, že 10. 9. 2020 bol realizovaný rozhovor s maloletou za prítomnosti psychologičky a matky, ktorej prítomnosť si maloletá pri výsluchu želala. Z výsluchu vyplynulo, že maloletá oslovuje D. U. „tatino“. Na otca sa nepamätala, spomenula si, že keď telefonovala so starým otcom, ten jej nasilu dával k telefónu otca, aby sa s ním rozprávala. Bolo to ešte v čase, keď bola u starých rodičov. Nepozná nikoho z rodiny otca, nikdy ich nevidela a nevedela uviesť, kedy naposledy videla otca. Na súčasnom stave si neželala nič meniť, otec sa o ňu nezaujímal, nestretával sa s ňou, nepísal jej, nehrala sa s ním, ani sa nerozprávali. Otca vníma ako cudzieho človeka.

6. Matka v rámci vykonaného šetrenia uviedla, že v roku 2013 otec nečakane po niekoľkých rokoch sám kontaktoval matku, vzal maloletú s matkou na výlet a zrejme od toho očakával obnovu vzťahu. K tomu však nedošlo. Po tomto stretnutí však otec nekontaktoval matku za účelom stretávania sa a prejavovania záujmu o maloletú. Ak by mal záujem o styk a matka by mu v tom bránila, tak by sa styku s dcérou dožadoval už v tom roku a nie teraz. Šetrením nebolo zistené, že by otec prejavoval záujem o styk, ani neuvádzal konkrétne situácie, pri ktorých by malo dochádzať k bráneniu styku zo strany matky. Otec sa počas sociálneho šetrenia vyjadril, že naposledy bol s maloletou v roku 2016 a predtým mal dobrý vzťah s maloletou, ktorá ho volala otec. Z vyjadrenia otca je tak otáznosť, aký a či vôbec mal vzťah s maloletou, keď dlhodobo neboli v žiadnom kontakte. V konaní o osvojenie maloletej (5P/28/2019) bol pritom dôkladne preskúmaný vzťah maloletej k otcovi, k jeho rodine a k manželovi matke, pričom súd opakovane rozhodol o osvojení, rozhodnutie však nie je právoplatné vzhľadom na to, že otec sa opakovane odvolal. Konanie o osvojenie pritom začalo 21. 8. 2019 a počas tohto konania otec žiadnym spôsobom neprejavil reálny záujem o podieľanie sa na výchove a starostlivosti o maloletú. Jeho správanie je v rozpore z jeho tvrdeniami uvedenými v návrhu. Otec nenavrhuje žiadnu konkrétnu predstavu styku, či vytvorenie citovej väzby, ktorá absentuje. Na základe zistených skutočností preto ÚPSVaR navrhuje nevyhovieť návrhu otca, pretože otcov navrhovaná úprava nie je v záujme maloletej.

7. Sociálne šetrenie bolo vykonané aj v domácnosti otca, počas ktorého bolo zistené, že otec na podanom návrhu trvá, naposledy sa s maloletou stretol v roku 2016, kedy bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov z matkinej strany. K prerušeniu kontaktov v dôsledku bránenia zo strany matky malo dôjsť v roku 2017. Matka mu neposkytuje žiadne informácie o maloletej. Uvedomuje si oslabenie citovej väzby s maloletou o styk sa preto chce snažiť postupne. Momentálne býva v prenajatom staršom rodinnom dome, ktorý by mal byť renovovaný. Aktuálny mesačný príjem má vo výške 120 €, pričom si privyrába aj brigádnicke. Okrem maloletej má vyživovaciu povinnosť aj na syna mal. J. E., ktorému platí výživné 40 €.

8. Na pojednávaní dňa 6. 10. 2020 matka na podporu svojich tvrdení o pozitívnom vzťahu maloletej s D. U. predložila sériu fotografií a zotrvala na svojich doterajších vyjadreniach a ďalej sa vyjadrovala k okolnostiam, ktoré nesúviseli s predmetom konania. Navrhovateľ zotrval na podanom návrhu. Kolízny opatrovník taktiež zotrval na svojich záveroch vyplývajúcich z predloženej správy z 25. 9. 2020.

9. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

10. Podľa § 24 ods. 1 a 4 ZKR, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

11. Podľa § 26 ZKR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

12. Podľa § 106 ods. 1 ZKR, osvojením zanikajú vzájomné práva a povinnosti medzi osvojencom a pôvodnou rodinou, ako aj medzi osvojencom a poručníkom alebo opatrovníkom, ktorý mu bol ustanovený súdom.

13. Rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/309/2011-11 z 17. 1. 2012, bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky. Rozsudkom č. k. 5P/28/2019-199, z 8. 7. 2020, okresný súd rozhodol, že maloletá je osvojencom manžela matky D. U., ktorý bude zapísaný v knihe narodení matričného úradu P. ako otec maloletej. Rozsudok z dôvodu odvolania otca nie je právoplatný, pričom ide o v poradí druhý rozsudok vo veci samej vyhlásený potom, ako odvolací súd uznesením sp. zn. 14CoP/3/2020 z 18. 2. 2020 rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie za účelom doplnenia dokazovania. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že maloletá sa rovnako vyjadrilo o svojom otcovi, že ho nepozná, nie je medzi nimi žiaden vzťah a nechce, aby sa na tom niečo zmenilo. Otec o maloletú neprejavoval žiadny záujem, nespomenul si na ňu ani na Vianoce, jej narodeniny či meniny, napríklad čo i len nákupom drobného darčeka, pohľadnicou. Počas celého obdobia života maloletej neprejavil skutočný záujem o stretávanie sa, napríklad podaním návrhu na úpravu styku. Otec navyše v konaní pred súdom zavádzal keď tvrdil, že si taký návrh podal ešte pred vyhlásením rozsudku, čo sa ukázalo ako nepravdivé. Okresný súd v predmetnom rozsudku konštatoval, že „Je nespochybniteľné, že biologický otec nemá záujem na akejkolvek starostlivosti o maloletú, nemá vôľu o nej získavať akékoľvek informácie a jej osud je mu ľahostajný.“ (bod 43. odôvodnenia rozsudku č. k. 5P/28/2019-199, z 8. 7. 2020).

14. Z vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh otca na úpravu styku s maloletou je nedôvodný. Okresný súd poukazuje na skutočnosť, že rozsudkom okresného súdu č. k. 5P/28/2019-199, z 8. 7. 2020, bolo rozhodnuté o osvojení maloletej, pričom nadobudnutím právoplatnosti tohto rozsudku, by akákoľvek úprava styku otca s maloletou stratila význam, pretože osvojením zanikajú vzťahy medzi osvojencom a pôvodnou rodinou v súlade s § 106 ods. 1 ZKR. Takáto úprava styku by preto platila len do právoplatnosti rozhodnutia o osvojení, čo by v praxi nemalo žiaden význam. Aj vzhľadom na citované odôvodnenie rozsudku sa javí byť podaný návrh zo strany otca ako účelový, ktorý bol podaný potom, ako okresný súd vyhlásil druhý raz rozsudok o osvojení maloletej, pričom otcovi vyčítal neprejavenie skutočného záujmu o maloletú podaním návrhu na úpravu styku. Otec podal voči predmetnému rozhodnutiu odvolanie a zjavne preto, aby deklaroval v konaní záujem o maloletú, podal po vyhlásení rozsudku o osvojení návrh na úpravu styku. Ako správne upozornil kolízny opatrovník, otec neuviedol žiaden návrh, ako by si uvedený styk predstavoval, kde by sa mal realizovať, ak zo sociálneho šetrenia navyše vyplýva, že dom, v ktorom aktuálne býva, sa má rekonštruovať. S maloletou sa pritom nevidel niekoľko rokov, čo si sám otec uvedomuje. Maloletá opakovane bez nátlaku iných osôb slobodne prejavila svoj názor, že sa s otcom nechce stretávať, pretože medzi nimi nie je vybudovaný žiaden vzťah. Okresný súd bol povinný prihliadať na najlepší záujem maloletej v súlade s čl. 5 ZKR, podľa ktorého je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú bez ohľadu na to, aké sú aktuálne želania otca.

15. Okresný súd taktiež nemal preukázané, že by otcovi bolo akýmkoľvek spôsobom bránené kontaktovať maloletú telefonicky, poštou, či osobne. Samotný otec sa vyjadril, že v minulosti veľmi sporadicky inicioval kontakt s maloletou, avšak za obdobie 10 rokov to bolo len max. trikrát. Otec v návrhu

síce tvrdil, že maloletá je matkou držaná v izolácii, tieto svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nepreukázal a uvedené bolo predmetom dokazovania v konaní o osvojenie maloletej, kde tieto skutočnosti neboli preukázané.

16. Aj vzhľadom na t. č. neprávoplatné rozhodnutie o osvojení maloletej manželom matky, opakovane deklarovaný nezáujem maloletej o akýkoľvek styk s otcom, ktorý sa od narodenia maloletej nerealizoval vôbec, resp. len zriedkavo ojedinelým kontaktom s otcom, okresný súd považuje návrh otca na úpravu styku za nedôvodný a predčasný, a preto návrh zamietol. Iba za predpokladu, že maloletá nebude osvojená, je možné do budúcnosti uvažovať o obnovení styku otca s maloletou, čo však vzhľadom na uplynulý čas od posledného kontaktu otca s maloletou a vysloveného názoru maloletej si bude vyžadovať veľké úsilie od všetkých zainteresovaných strán.

17. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 CMP, pričom nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania, ani žiaden z účastníkov konania náhradu trov konania nežiadal priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je potrebné podať v lehote 15 dní od jeho doručenia Okresnému súdu Žiar nad Hronom. Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj pri výkone rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj vtedy, ak z osobitného predpisu alebo z medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vyplýva vykonateľnosť dohody alebo verejnej listiny, ktorou bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.